

Warszawa, 14 kwietnia 2004 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Jerzy SZMAJDZIŃSKI
Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do rozmowy z Panem Ministrem (lipiec 2003 r.), w trakcie której poruszony został m. in. problem kontroli przestrzegania praw obywatelskich żołnierzy pełniących służbę w Iraku przedstawiam, co następuje:

1. przeprowadzone zostały rozmowy z żołnierzami, którzy powrócili z misji (I-szej zmiany) -i tak.

- w dniu 3 lutego br. odbyło się spotkanie z marynarzami ORP „X. Czernicki”, którzy uczestniczyli w przygotowaniu i zabezpieczeniu działań PKW;

- w dniu 17 lutego br. Zastępca Rzecznika - Pan dr hab. Jerzy Świątkiewicz spotkał się z żołnierzami 10. Brygady Kawalerii Pancernej w Świętoszowie;

- w dniu 18 lutego br. miało miejsce spotkanie Zastępcy Rzecznika z żołnierzami 10. Opolskiej Brygady Logistycznej.

2. w trakcie w/wym. spotkań żołnierze poruszyli problemy, które - ich zdaniem, noszą znamiona naruszania ich praw i wolności. Należą do nich:

- nierealizowanie prawa do urlopów okolicznościowych („rozłąkowych”);

- nieprzestrzeganie czasu służby;

- wypłacanie nagród pieniężnych tylko w ograniczonym zakresie - tylko dla żołnierzy nadterminowych, co stanowi naruszenie obowiązujących przepisów;

- nierealizowanie przepisów o dodatkach do uposażenia.

W/wym. przepisy nie zostały uwzględnione w szczegółowych uregulowaniach dotyczących służby poza granicami kraju, w związku z czym istnieje potrzeba ich

zweryfikowania poprzez objęcie nimi także żołnierzy pełniących służbę poza granicami Kraju

- nie można bowiem robić oszczędności finansowych kosztem służących tam żołnierzy!.

3. oprócz powyższych niedomagań z zakresu przestrzegania przepisów obowiązującego prawa, żołnierze zwrócili się prośbą o pomoc w usprawnieniu ich funkcjonowania. Należą do nich;

- obieg indywidualnej korespondencji (zarówno do jak i z kraju) trwa ponad miesiąc. Przedstawiono Zastępcy Rzecznika korespondencję nadaną w kraju w połowę grudnia ub. roku, która dotarła do Iraku już po powrocie z misji (początek lutego br.) i została przywieziona do kraju przez jednego z żołnierzy;

- przekroczenie wagi korespondencji nawet o jeden gram powoduje jej zwrot do nadawcy, bowiem został wyznaczony limit wagowy - tylko do 20 gramów!;

- niedopuszczalne jest wysyłanie paczek zarówno z kraju do Iraku, jak i odwrotnie;

- za każdą operację bankową (oprócz Banku Przemysłowo-Handlowego) pobierana jest ok. 20 \$ prowizja, co stanowi znaczne uszczuplenie otrzymywanego dodatku zagranicznego. Trzeba dodać, że przeważająca część żołnierzy posiada konta w innych bankach;

4. ponadto żołnierze zgłaszali uwagi do warunków bytowych (zła jakość pokrowców na kamizelki kuloodporne, niewłaściwe obuwie - żołnierze kupują je za własne środki w kantynach amerykańskich, nieklimatyzowane pomieszczenia), a także do warunków osobistego bezpieczeństwa (nieopancerzone pojazdy „Honkery”, brak łączności w kolumnach wykonujących zadania konwojowe, brak zabezpieczeń ochronnych w pojazdach, brak badań sanitarno-epidemiologicznych wody gospodarczej).

5. dodatkową dolegliwością dla żołnierzy jest źle funkcjonująca pomoc stomatologiczna oraz niemożność wykonania podstawowych badań lekarskich w przypadkach podejrzeń o zachorowania na schorzenia typu tropikalnego (leiszmanioza i ameboza).

6. żołnierze prosili również o szybkie uzupełnianie stanu osobowego pomniejszanego o tych, którzy z różnych względów (zdrowotnych i dyscyplinarnych) odsyłani są do kraju, a których brak powoduje zwiększenie obowiązków. Wyrażali też obawę o swoje bezpieczeństwo w przypadku konieczności ewakuacji z rejonu działań - ich zdaniem nie zostali zapoznani z planem ewakuacji (nie wiedzą, czy takowy istnieje?).

Przedstawione problemy - ich znaczenie dla jakości wykonywania bardzo trudnych i niebezpiecznych zadań (rejon działania PKW uznany został za strefę działań wojennych) wymaga szczegółowego, dodatkowego ich zdiagnozowania i podjęcia zdecydowanych działań ze strony Pana Ministra. Moim zdaniem jest to jedno z najpilniejszych zadań, wszak nie tylko liczebność stacjonujących w Iraku sił (ok. 2500

żołnierzy i pracowników), lecz przede wszystkim konieczność ochrony ich praw i wolności, dyktuje taką konieczność.

Pragnę dodać, że wśród wizytującej delegacji parlamentarno-rządowej zaistniały rozbieżności w ocenie stanu bezpieczeństwa naszych żołnierzy - Poseł B. Komorowski oświadczył, że polski sprzęt wojskowy nie pozwala na pełną ochronę Polaków w warunkach irackich - cyt. z „Wiadomości Wirtualnej Polski” z dnia 10.03.04 r.

Bardzo proszę o spowodowanie zbadania podniesionych problemów i poinformowanie mnie o zajętych stanowiskach oraz - w miarę możliwości, o pilne podjęcie sprawy.

Z wyrazami szacunku

/-/